

การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
เพื่อการเรียนการสอนของครูในโครงการโรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

นางสาวศศิวิมล เจนกระบวนหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5236-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21935956

A COMPARISON BETWEEN OF TEACHER EXPECTATION AND ACTUAL STATE IN
THE IMPLEMENTING OF INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY
FOR THE INSTRUCTION OF TEACHERS IN USE OF ICT FOR
LEARNING DEVELOPMENT SCHOOL PROJECT

Miss Sasiwimon Janekrabuanhut

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio - Visual Education

Department of Audio - Visual Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5236-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงในการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนของครูในโครงการ
โรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

โดย

นางสาวศศิวิมล เจนกระบวนหัด

สาขาวิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญเรือง เนียมหอม)

ศูนย์วิทยุพัทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศศิวิมล เจนกระบวนหัด : การเปรียบเทียบความความหวังและสภาพจริงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนของครูในโครงการโรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(A COMPARISON BETWEEN OF TEACHER EXPECTATION AND ACTUAL STATE IN THE IMPLEMENTING OF INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY FOR THE INSTRUCTION OF TEACHERS IN USE OF ICT FOR LEARNING DEVELOPMENT SCHOOL PROJECT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.กิดานันท์ มลิทอง, 172 หน้า. ISBN 974-17-5236-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนของครูในโครงการโรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 12 คน และครูผู้สอนทั่วไปจำนวน 300 คน จากโรงเรียนในโครงการ 12 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบโครงการมีความคาดหวังมากที่สุดในทุกด้าน ได้แก่ด้านผู้สอน ผู้เรียน สื่อไอซีที หลักสูตร ไอซีที การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร และการให้ความร่วมมือของมหาวิทยาลัยที่เลี้ยง ในขณะที่สภาพจริงอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมาก สำหรับครูผู้สอนทั่วไปมีความคาดหวังในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพจริงทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับสภาพจริงพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีความคาดหวังในทุกด้านสูงกว่าสภาพจริง

ข้อที่มีความคาดหวังและสภาพจริงต่างกันมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน: การได้รับการสนับสนุนในการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2) ด้านผู้เรียน: การมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ฝึกฝนอย่างพอเพียง 3) ด้านสื่อไอซีที: การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเลือกโปรแกรมที่นำมาใช้ มีเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละห้องเรียน และความสะดวกรวดเร็วในการใช้อินเทอร์เน็ต 4) ด้านหลักสูตร: การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการจัดร่างหลักสูตรไอซีทีของโรงเรียน 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน: การมอบหมายงานให้ผู้เรียนใช้ไอซีที 6) ด้านผู้บริหาร: ความสนับสนุนของผู้บริหารในการให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหรือสื่อไอซีทีเพื่อเผยแพร่หรือใช้ประกอบการเรียนการสอน และ 7) ด้านการให้ความร่วมมือของมหาวิทยาลัยที่เลี้ยง: การให้ความสนับสนุนด้านการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยที่เลี้ยง

ภาควิชา.....โสตทัศนศึกษา.....ลายมือชื่อ.....

สาขาวิชา.....โสตทัศนศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา...2546.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4583793227 : MAJOR AUDIO - VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : EXPECTATION /ACTUAL STATE /THE IMPLEMENTING OF INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY FOR INSTRUCTION /ICT

SASIWIMON JANEKRABUANHUT : A COMPARISON BETWEEN OF TEACHER EXPECTATION AND ACTUAL STATE IN THE IMPLEMENTING OF INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY FOR THE INSTRUCTION OF TEACHERS IN USE OF ICT FOR LEARNING DEVELOPMENT SCHOOL PROJECT.

THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. KIDANAND MALITHONG, ED. 172 pp.

ISBN 974-17-5236-9

The purpose of this research was to study and compare between the expectation and actual state in the implementing of information and communications technology for instruction of teachers in use of ICT for learning development school project. The samples were 12 responsible project teachers and 300 teachers from 12 schools in the project. Check - list forms were used in the study. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and t - test.

The findings were as follows :

1. The expectation of ICT responsible project teachers was in the highest level in all factors: teacher, learner, media, curriculum, teaching and learning procedures, the administrators and mentor university. However, the actual state of all factors was in the middle level, except the administrators factors was in high level. For general teachers expectation was in high level in all factors and the actual state was in the middle level in all factors.

2. Comparing of expectation and the actual state in the implementing of ICT of teachers. There was a significant difference at the level of 0.01 and expectation in all areas are much more the actual state.

For the items which have the most differences between the expectation and the actual states are:

- 1) Teachers: the support in electronic media production;
- 2) Learners: the enough quantity of computer for practice;
- 3) ICT media: the learners' participation in selecting the software program, computers in every classroom, and the Internet faster speed;
- 4) Curriculum: the teachers' participation in drafting school curriculum;
- 5) Teaching and learning procedures: the students' assignment by using ICT;
- 6) Administration: the administrators' supporting teacher in producing document or ICT media to disseminate or utilize in instruction, and
- 6) Mentor university: the support from mentor university in electronic media production.

Department : Audio - visual Education Student s' signature

Field of study: Audio - visual Communications Advisor s' signature

Academic year : 2003 Co - advisor's signature —

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ดำเนินมาและสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีก็ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กิดานันท์ มลิทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือและตรวจแก้ไข มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิราพร อัจฉริยโกศล ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. บุญเรือง เนียมหอม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง ดร. อำนวย เดชชัยศรี และอาจารย์ สุภรัฐ ผ่องพันธุ์งาม ที่กรุณาตรวจสอบ ให้ข้อคิด แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณมูลนิธิคอมพิวเตอร์และการสื่อสารแห่งประเทศไทย สำหรับทุน การศึกษา และวิทยานิพนธ์ ทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ รุ่งโรจน์ ตรงสกุล ที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำและช่วยติดต่อประสานงานต่างๆ คุณอรรพผล คุณณัฐญรัตน์ ครอบครัวแก้วประเสริฐ และเพื่อนๆAV45 ทุกคน สำหรับความช่วยเหลือและเป็นแรงใจสนับสนุนมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบุคคลทุกคนในครอบครัวที่สนับสนุนในทุกๆด้าน ด้วยดีเสมอมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๓

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1	บทนำ..... 1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 7
	1.3 คำถามในการวิจัย..... 8
	1.4 ขอบเขตการวิจัย..... 9
	1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 9
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 9
2	วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง..... 10
	2.1 ความคาดหวัง..... 11
	2.1.1 ความหมาย..... 11
	2.1.2 ทฤษฎีความคาดหวัง..... 12
	2.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที)..... 15
	2.2.1 ความหมาย..... 15
	2.2.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ไอซีที)เพื่อการศึกษา..... 17
	นโยบายและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา..... 17
	บทบาทไอซีทีเพื่อการศึกษา..... 19
	2.2.3 องค์ประกอบในการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนการสอน..... 20
	ไอซีทีกับบทบาทผู้สอน..... 20
	ไอซีทีกับบทบาทผู้เรียน..... 23
	สื่อไอซีที..... 25
	หลักสูตรไอซีที..... 33
	การจัดการเรียนการสอน..... 34

สารบัญ (ต่อ)

๓

บทที่	หน้า
	ไอซีทีกับผู้บริหาร..... 36
	ไอซีทีกับการให้ความร่วมมือของมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง..... 38
	2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 39
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 43
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 43
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 43
	3.3 การสร้างแบบสอบถาม..... 45
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 45
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 46
	3.6 การนำเสนอข้อมูล..... 47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 48
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..... 109
	5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 109
	5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 109
	5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 110
	5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 110
	5.5 สรุปผลการวิจัย..... 111
	5.6 อภิปรายผลการวิจัย..... 121
	5.7 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย..... 130
	5.8 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 130
	รายการอ้างอิง..... 131
	ภาคผนวก..... 137
	ภาคผนวก ก รายละเอียดโครงการโรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ..... 137
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 142
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 144
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 172

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของครูในโครงการโรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	49
ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครูในโครงการโรงเรียนใช้ไอซีทีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	53
ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพทั่วไปในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน.....	57
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านผู้สอน.....	63
ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านผู้สอน.....	66
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านผู้เรียน.....	69
ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านผู้เรียน.....	72
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านสื่อไอซีที.....	75
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านสื่อไอซีที.....	79
ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านหลักสูตรไอซีที.....	82
ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านหลักสูตรไอซีที.....	86
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	89
ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านการจัดการเรียนการสอน...	92
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านผู้บริหาร.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านผู้บริหาร.....	99
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความคาดหวังและสภาพจริงใน การใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านการให้ความร่วมมือของมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง..	103
ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างความคาดหวัง กับสภาพจริงในการใช้ไอซีทีของครูในโครงการฯ ด้านการให้ความร่วมมือของ มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง.....	106

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย